

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Aanvullend onderzoek ecologie Kastanjelaan 10-12 te Helvoirt

Aanvullend onderzoek naar huismus, gierzwaluw, boomvalk, ransuil, roek, sperwer, steenmarter en vleermuizen in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2021-856
Datum:	16 augustus 2022
Samensteller:	ing. C.J. Blom
Contactpersoon:	H. Vughts

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

**BLOM
ECOLOGIE**
Verbindt natuur en samenleving

Inhoud

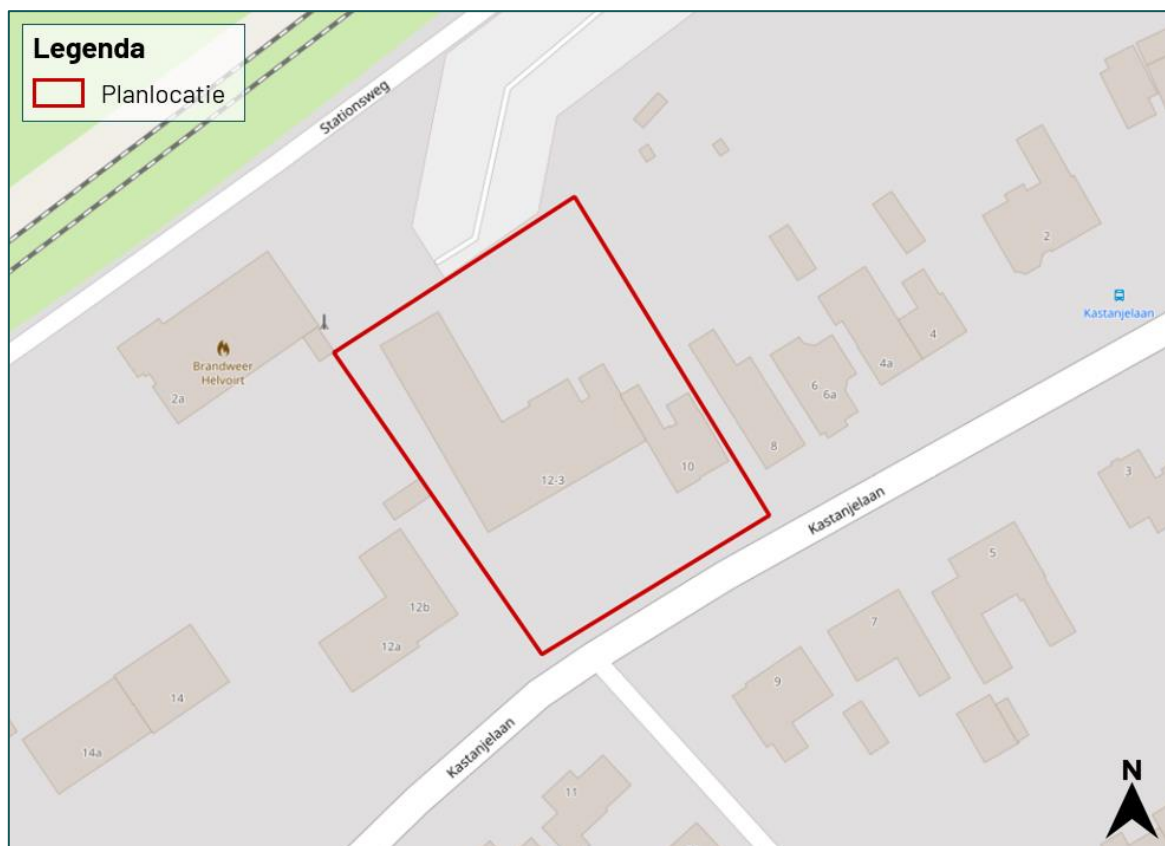
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	5
1.3 Beschrijving plangebied	5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	5
1.5 Mogelijk aanwezige soorten	6
1.6 Kader Wet natuurbescherming	7
2 Methode onderzoek	8
2.1 Theoretisch kader	8
2.2 Praktische uitvoering	9
2.3 Veldbezoeken	12
2.4 Specifieke omstandigheden	13
3 Resultaten	14
3.1 Huismus	14
3.2 Gierzwaluw	15
3.3 Boomvalk, ransuil, roek en sperwer	15
3.4 Steenmarter	15
3.5 Vleermuizen	15
3.6 Overige soorten	17
4 Conclusie	18
4.1 Huismus	18
4.2 Gierzwaluw	18
4.3 Boomvalk, ransuil, roek en sperwer	18
4.4 Steenmarter	18
4.5 Vleermuizen	19
4.6 Overige vogels	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Kastanjelaan 10-12 is een voormalige jongensschool met aangelegen directeurswoning gesitueerd (figuur 1.1). De initiatiefnemer is voornemens om de locatie te herontwikkelen tot een maatschappelijk centrum (expositieruimte, winkel, toeristisch punt, atelier, kookstudio, EHBO-post en repetitieruimte) alsmede 11 appartementen.

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Kastanjelaan 10-12 te Helvoirt.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van natuurwaarden beschermd onder de Wet natuurbescherming (Wnb) is een quickscan Wnb uitgevoerd naar de potentie van het plangebied en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde werkzaamheden (SAB, 2021). Op basis van de quickscan Wnb kon de aanwezigheid van nestlocaties, verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van huismus, gierzwaluw, boomvalk, ransuil, roek, sperwer, steenmarter en vleermuizen niet uitgesloten worden (zie tabel 1.1). Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. De initiatiefnemer heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Zijn huismus, gierwaluw, boomvalk, ransuil, roek, sperwer, steenmarter en vleermuizen aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken voorgenomen soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied jaarrond beschermde nestlocaties, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig?
- Resulteert de voorgenomen ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde nestlocaties, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving plangebied

De planlocatie bestaat uit een voormalige jongensschool met aangelegen directeurswoning aan de Kastanjelaan 10-12 te Helvoirt (figuur 1.1). Een uitgebreide beschrijving van de planlocatie en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Wnb (SAB, 2021).

Figuur 1.2 De bebouwing binnen de planlocatie betreft een voormalige jongensschool en aangelegen directeurswoning.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om op de planlocatie te herontwikkelen. In de quickscan (SAB, 2021) is een schets van de toekomstige situatie, en detaillering van de voorgenomen werkzaamheden opgenomen. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- verwijderen/saneren van delen van de bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen en rooien van bomen: kap- en rooiwerkzaamheden;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Wnb (SAB, 2021) is gebleken dat binnen de planlocatie mogelijk jaarrond beschermde nestlocaties en/of verblijfplaatsen/essentieel leefgebied aanwezig zijn (tabel 1.1).

*Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van de planlocatie voor beschermde soorten, uit het quickscan rapport van SAB (SAB, 2021). *SAB heeft destijds voor de steenmarter alleen een sporenonderzoek geadviseerd. Blom Ecologie acht dit onvoldoende en heeft daardoor aanvullend ook twee wildcamera's geplaatst. Daarnaast is er tevens huismusonderzoek uitgevoerd.*

<i>Aanvullend onderzoek vleermuizen</i>	
<i>Doel</i>	Onderzoek of verblijfplaatsen aanwezig zijn voor gebouwbewonende vleermuizen.
<i>Werkwijze</i>	Uitvoering conform vleermuisprotocol 2021, waarbij vijf veldbezoeken aan het gebied worden gebracht. Bezoeken vinden plaats na zonsondergang en voor zonsopkomst, waarbij gebruik wordt gemaakt van batdetectors met time-expansion.
<i>Planning</i>	Drie veldbezoeken vinden plaats in de kraamtijd (periode half mei tot en met half juli) en twee bezoeken in de paartijd (half augustus tot en met september).
<i>Aanvullend onderzoek steenmarter</i>	
<i>Doel</i>	Onderzoek of verblijfplaatsen van de steenmarter aanwezig zijn.
<i>Werkwijze</i>	Onderzoek wordt uitgevoerd door een uitgebreide sporenonderzoek in het gehele plangebied, waarbij vooral de focus ligt op de leegstaande ruimtes in de bebouwing.
<i>Planning</i>	Uitvoering kan het gehele jaar.
<i>Aanvullend onderzoek mogelijke nestlocaties sperwer, boomvalk, roek of ransuil</i>	
<i>Doel</i>	Onderzoek of nest in gebruik is
<i>Werkwijze</i>	Onderzoek naar aanwezigheid van een broedende vogels kan worden uitgevoerd door het in de broedtijd controleren van het aanwezige (mogelijke) nest. De overlappende periode waarin de sperwer, boomvalk, roek en ransuil zijn nest gebruikt is van begin april tot eind juli. Om te onderzoeken of het nest gebruikt wordt door één van deze soorten dienen er drie veldbezoeken in deze periode uitgevoerd te worden. Aangezien de ransuil alleen met schemer actief is, dienen ook in de avond drie veldbezoeken plaats te vinden om de aanwezigheid van de ransuil te kunnen bepalen.
<i>Planning</i>	Uitvoering in de periode 1 april tot en met 31 juli.

1.6 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art. 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Wnb, art. 3.5 (Habitatrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren

Lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Wet nb, art 3.10 lid 1 (b) (nationaal beschermde soorten)

Lid 1: Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a (Alpenwatersalamander/ hazelworm/ levendbarende hagedis/ ringslang) opzettelijk te beschadigen of te vernielen;

Voorliggend onderzoek en rapportage zijn uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Per 1 januari 2023 zal aannemelijk de Omgevingswet in werking treden. Binnen de Omgevingswet blijven de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn onverminderd van kracht. Uitvoeringskaders, termijnen en processen vinden binnen de Omgevingswet op andere wijze plaats. Implementatie en wijze van uitvoering zijn vooralsnog niet vastgesteld.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de gewone dwergvleermuis, gierzwaluw, huismus, roek en ruige dwergvleermuis zijn deze richtlijnen vastgelegd in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017). Voor de steenmarter wordt de Handreiking kleine marters gebruikt (Bouwens, 2017). Voor de roofvogel soorten zijn dergelijke juridisch geldende richtlijnen niet aanwezig. Hiervoor is de Handleiding veldonderzoek roofvogels door dhr. R.G. Bijlsma 1998 als richtlijn gebruikt voor onderzoek naar boomvalk en sperwer. Voor de ransuil is er tevens geen landelijke richtlijn in de vorm van een Kennisdocument of Soortinventarisatieprotocol. Derhalve worden de telrichtlijnen van Sovon (Sovon, 2022) aangehouden. De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante Kennisdocumenten, Handreikingen en/of soortinventarisatieprotocollen. De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Huismus	Nest	1 april t/m 15 mei	2 veldbezoeken, idealiter in de ochtend. Inventariseren van baltsende mannetjes, nestbezoeken en het gebruik van leefgebied.
Gierzwaluw	Nest	15 mei t/m 15 juli	3 veldbezoeken in de avond, waarvan 1 tussen 20 juni en 7 juli. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen.
Boomvalk	Nest	30 april t/m 31 augustus	3 veldbezoeken na zonsopkomst, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Tijdens de avondschemer kunnen tevens nestindicatieve waarnemingen gedaan worden.
Ransuil	Nest	15 feb. t/m 31 juli	Minimaal 3 veldbezoeken tijdens late avondschemer tot begin van de nacht
Roek	Nest	15 februari – 15 juli	3 veldbezoeken overdag. Van deze drie tellingen moet er in ieder geval één, en bij voorkeur minimaal twee, in de periode 15 april – 10 mei uitgevoerd worden en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.
Sperwer	Nest	31 maart t/m 15 juli	3 veldbezoeken in de ochtend, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.
Steenmarter	Funct. leefgebied	Maart – Augustus	Minimaal 6 weken inventariseren middels cameravallen en sporenonderzoek
Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen	Kraam Zomer Paar	15 mei t/m 15 juli 15 april t/m 15 aug. 15 aug. t/m 30 sep.	Minimaal 2 veldbezoeken per type verblijfplaats na zonsondergang of voor zonsopkomst. Veldbezoeken kunnen gecombineerd worden uitgevoerd. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen alsmede gedrag indicatief voor een verblijfplaats (o.a. baltsende dieren).

2.2 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, de aanvullende onderzoeksmethodes. Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen het onderzoeksgebied wordt het aanvullende onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities het onderzoeksgebied (gevels/daken/dakranden met potentie) het meest efficiënt en strategisch kan worden onderzocht. De strategische punten, looproute en zichtlijnen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van obstructies, struiken/bomen, verlichting en diverse typen van bebouwing. Tevens zijn deze afhankelijk van de te onderzoeken soortgroep.

Binnen de kaders van de relevante Kennisdocumenten en het Vleermuisprotocol is de onderzoekswijze vormvrij. Afhankelijk van omstandigheden zoals de relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek het aantal onderzoekers, en dergelijke, worden door de diverse onderzoeksbureaus op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien de te onderzoeken soorten veelal voorkeur hebben voor bepaalde type verblijfsplaatsen en leefgebied wordt door Blom Ecologie reactief onderzoek uitgevoerd. Dit type onderzoek houdt vast aan strategische punten, looproutes en zichtlijnen waarbij het geobserveerde gedrag van de te onderzoeken soort en de lokale omstandigheden leidend zijn voor de keuze van de strategische punten of looproute en de verblijfsduur per punt. De strategische punten worden bepaald op locatie voorafgaand aan de start van een onderzoek door een visuele beoordeling op de actuele potentie voor de soort in kwestie. Deze punten kenmerken zich door goed overzicht binnen het onderzoeksgebied en zicht op zoveel mogelijk potentiële in- of uitvliegopeningen.

Huismus

Tijdens het aanvullend onderzoek huismus wordt met name gebruik gemaakt van strategische looproutes waarbij alle potentiële nesten gedurende het veldbezoek visueel gecontroleerd worden. Hierbij wordt specifiek gelet op de aanwezigheid van baltsende mannetjes, het gebruik van het leefgebied en het in/uit vliegen bij de nestlocaties. Voor huismus geldt dat strategische punten veelal liggen nabij geschikt leefgebied.

Gierzwaluw

Tijdens het aanvullend onderzoek gierzwaluw wordt met name gebruik gemaakt van strategische punten. Deze strategische punten worden gekozen op basis van overzicht van het onderzoeksgebied, relatieve potentie, sporen van nesten en in latere rondes de gegevens van de eerdere bezoeken. Tijdens het gehele veldbezoek worden het aantal laagvliegende gierzwaluwen geteld voor het inschatten van het aantal nesten op locatie. De wisseling van de strategische punten is een reactie op het gedrag van de gierzwaluw, de waarnemer verandert van strategisch punt als er sprake is van laagvliegende, bouncende en roepende gierzwaluwen in een bepaald deel van het onderzoeksgebied. Het onderzoek wordt afgerond rond zonsondergang. De onderzoeker verlaat het onderzoeksgebied echter pas wanneer alle gierzwaluwen zijn ingevlogen of uit het gebied weggetrokken zijn. Afhankelijk van de periode kan het onderzoek daardoor doorlopen tot circa 30 minuten na zonsondergang. Tijdens deze laatste 30 minuten is er vaak sprake van relatief lage activiteit waardoor dit onderzoek waar nodig zonder kwaliteitsrisico's kan overlopen in de veldbezoeken ten aanzien van vleermuizen.

Boomvalk, ransuil, roek en sperwer

De aanvullende onderzoeken naar boomvalk, roek en sperwer zijn gecombineerd uitgevoerd. Dit omdat er slechts één nest is aangetroffen tijdens de quickscan (SAB, 2021) en de planlocatie relatief klein en goed overzichtelijk is. De aanwezigheid van zowel boomvalk, roek, sperwer (en ransuil) is derhalve niet te verwachten. Tevens is er gelet op verse braakballen, (rui)veren en krijtsporen onder de te onderzoeken bomen. Deze sporen geven een indicatie van nestlocaties of rustplaatsen van vorengenoemde soorten. Wanneer er sporen worden aangetroffen, worden deze weggehaald zodat er bij de volgende onderzoekronde vastgesteld kan worden of het verse sporen betrof, en of er nieuwe sporen bij zijn gekomen.

De ransuil is tevens tijdens de schemerperiodes onderzocht. Tijdens een territoriumkartering voor de ransuil worden het aantal roepende mannetjes in kaart gebracht. Onder de aanname dat elk roepend mannetje een broedpaar vertegenwoordigd wordt zo een beeld van het aantal territoria verkregen. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is een smartphone en bluetooth JBL Clip 3 speaker, waardoor de roep wordt afgespeeld. Vaak zal de afgespeelde roep binnen een halfuur beantwoord worden. Daarnaast geven zichtwaarnemingen inzicht in de mogelijke aanwezigheid van een broedpaar. Tevens wordt er aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (type Pulsar Helion XP28 of type AGM ASP TM-384) om bewegingen van ransuilen te lokaliseren en te volgen. De uilen worden hierbij niet verstoord wat wel zou gebeuren wanneer men met zaklampen werkt. Als laatste wordt er (bij daglicht, voor start van een onderzoeksronde) gelet op verse braakballen, (rui)veren en krijtsporen onder de te onderzoeken bomen. Deze sporen geven een indicatie dat ransuil (of ransuilen) vaak naar deze locatie terugkomt c.q. terugkomen. Wanneer er sporen worden aangetroffen, worden deze weggehaald zodat er bij de volgende onderzoeksronde vastgesteld kan worden of het verse sporen betrof, en of er nieuwe sporen bij zijn gekomen.

Steenmarter

Om de aan- of afwezigheid van de steenmarter vast te stellen zijn 2 cameravallen ingezet (figuur 2.1). Deze zijn geplaatst op 'kansrijke' locaties als wissels, tussen de bramenstruiken, begroeide oevers en in de bosschage (figuur 2.2). De camera's zijn geplaatst aan een regenpijp en aan de voet van een grote boom.

Naast het plaatsen van wildcamera's is tijdens elk veldbezoek specifiek een sporenonderzoek uitgevoerd. Hierbij is gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van marterachtigen en/of verblijfplaatsen. Dit betreffen sporen als prooiresten, prenten en vraatsporen.

Vleermuizen

Het aanvullend onderzoek vleermuizen wordt uitgevoerd door een combinatie van strategische punten en looproutes. Tijdens het eerste veldbezoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen. Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren. Hierbij blijft de nadruk op de bebouwing binnen de planlocatie. Tijdens de vervolgonderzoeken wordt per seizoen de strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is.

Voor alle onderzoeken geldt dat tijdens de rondes de keuze van strategische punten en/of looproutes beïnvloed worden door veranderende omstandigheden. Dit kan zijn een plotselinge verandering van windrichting, sterke toename of afname van windkracht, defecte straatverlichting en andere omstandigheden. Het aantal factoren dat bepaalt waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken van een gebruikelijke route zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

De wijze van onderzoek verschilt, met in achtneming van de randvoorwaarden van de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol, dus per datum, per loopronde en per moment.

Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment.

De personele inzet van ieder veldbezoek is afhankelijk van het type onderzoek, de ervaring van de waarnemers en de potentie van het plangebied. Alle veldwerkers van Blom Ecologie zijn bedreven en ervaren in onderzoeken in urbaan gebied. Het onderzoek is er niet op gericht om met volledige zekerheid alle mogelijke nesten en/of verblijfplaatsen te vinden of de aanwezigheid hiervan volledig uit te sluiten. Hiervoor zou een onderzoeksinspanning geleverd moeten worden die de onderzoeksprotocollen ver overstijgt. Van de geleverde onderzoeksinspanning wordt beoordeeld dat deze voldoende is zoals dat redelijkerwijs van een initiatiefnemer gevraagd kan worden. Met het

uitgevoerde onderzoek worden derhalve resultaten geleverd die een goed beeld bieden van de aantallen individuen en de actieve nesten en/of verblijfplaatsen op die momenten binnen het onderzoeksgebied.

Figuur 2.1 Overzicht van de geplaatste wildcamera's voor onderzoek naar steenmarter in het onderzoeksgebied.

Figuur 2.2 Overzicht van de locaties van de geplaatste wildcamera's.

2.3 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Vleermuis 1	(Paar)verblijfplaatsen	1	07-09-2021	20.30	21.00-23.00	1/8, droog, 1 Bft, 16°C
Vleermuis 2	(Paar)verblijfplaatsen	1	28-09-2021	19.23	20.30-22.30	2/8, droog, 2 Bft, 15°C
Huismus 1	Nest	1	05-04-2022	07.07	07.30-09.30	8/8, lichte regen, 3 Bft, 10°C
Huismus 2 & Roek 1	Nest	1	25-04-2022	06.25	07.00-09.00	7/8, droog, 2 Bft, 8°C
Roofvogels 1, Roek 2, Ransuil 1 & inzetten wildcamera's	Nest & verblijfplaats	1	05-05-2022	21.09	20.00-22.30	3/8, droog, 2 Bft, 19°C
Vleermuis 3	(Zomer & kraam)verblijfplaatsen	2	13-05-2022	05.49	03.45-06.00	4/8, droog, 1 Bft, 10°C
Wissel SD kaarten wildcamera's	N.v.t.	1	19-05-2022	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gierzwaluw 1+ Vleermuis 4	Nest & (Zomer & kraam)verblijfplaatsen	2	23-05-2022	21.36	19.30-23.45	8/8, droog → motregen, 2 Bft, 17°C → 14 °C
Roofvogels 2, Roek 3, Ransuil 2 & Wissel SD wildcamera's	Nest & verblijfplaats	1	02-06-2022	05.25	05.30-08.00	3/8, droog, 1-2 Bft, 17°C
Ophalen wildcamera's, Gierzwaluw 2, Ransuil 3 & Vleermuis 5	Nest & (Zomer & kraam)verblijfplaatsen	2	15-06-2022	21.59	20.30-00.00	1/8, droog, 1 Bft, 24°C → 21°C
Gierzwaluw 3	Nest	1	27-06-2022	22.02	20.00-22.15	3/8, droog, 1 Bft, 18°C
Roofvogels 3	Nest	1	11-07-2022	05.34	06.00-08.00	8/8, droog, 1-2 Bft, 17°C

2.4 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten. De motregen die op 23 mei 2022 viel heeft er niet tot geleid dat de onderzoeksresultaten niet representatief meer waren. Verder was er, voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

3 Resultaten

3.1 Huismus

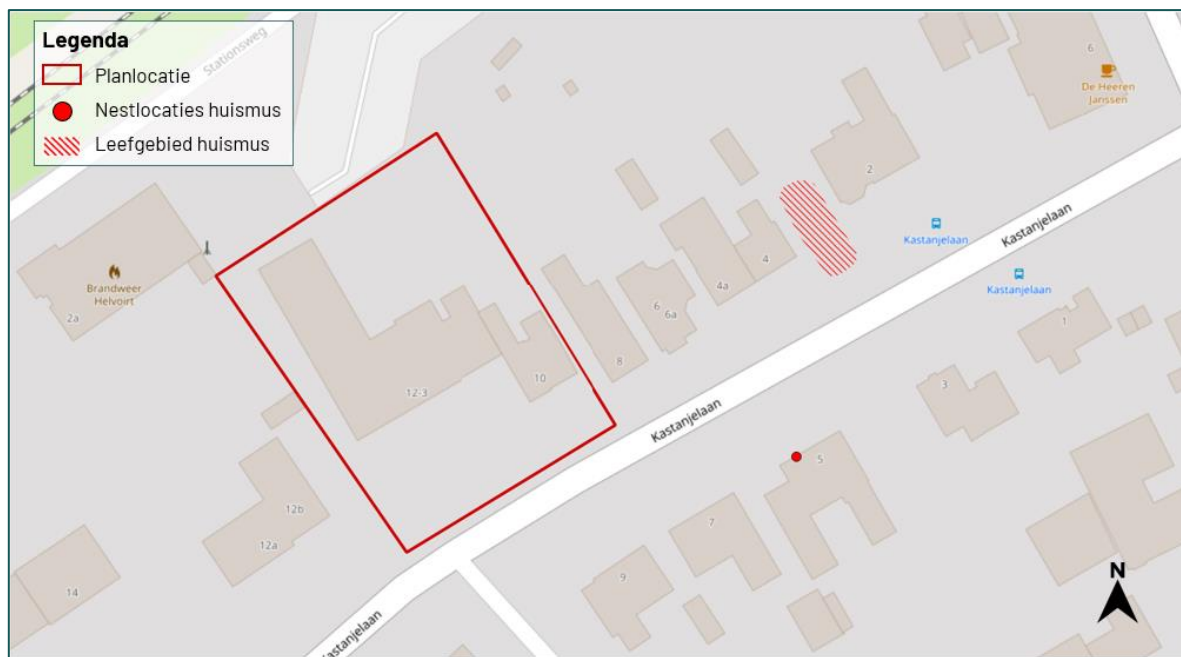
Per veldbezoek zijn in totaal circa 6 huismussen waargenomen. Gezien het aantal waarnemingen van huismussen is er sprake van een kleine populatie binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied (klein < 10 paar, gemiddeld 10-25 paar, groot > 25 paar).

Gedurende het onderzoek is nest van de huismus vastgesteld. De exacte vindplaats van de huismusnest is weergegeven in tabel 3.1. In figuur 3.1 worden de aangetroffen nestlocatie weergegeven. Ten gevolge van de beoogde ingreep wordt de nestlocatie binnen het plangebied weggenomen.

Het waargenomen functionele leefgebied van huismussen is geconcentreerd in de groenstructuren ter hoogte van de Kastanjelaan 2 & 4. Op deze plaats zijn een afwisseling van stofplekken, inheems groen en enkele grote bomen, groenblijvende struiken en planten, water en voedsel aanwezig. In figuur 3.1 wordt weergegeven welke delen van het onderzoeksgebied veelvuldig door huismussen worden gebruikt om te rusten, foerageren en als dekking tegen predatoren. Het gedefinieerde functioneel leefgebied is niet van essentieel belang voor het functioneren van nestlocaties van huismussen. Ten gevolge van de beoogde ingreep wordt dit functioneel leefgebied niet weggenomen.

Tabel 3.1 Locaties van de aangetroffen huismusnesten.

Woonblok	Aantal nesten	Plangebied	Omschrijving
Kastanjelaan 5	1	Buiten	Via dakvoet aan voorzijde

Figuur 3.1 Overzicht van de aangetroffen nestlocaties en leefgebied van huismus

3.2 Gierzwaluw

Per veldbezoek zijn in totaal circa 2 tot 4 gierzwaluwen waargenomen. Geen van deze individuen vertoonden nestindicatief gedrag. Er zijn derhalve geen nestlocaties aangetoond. De aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw is uitgesloten.

3.3 Boomvalk, ransuil, roek en sperwer

Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen van boomvalk, ransuil, roek en sperwer gedaan. Het aangetroffen nest (SAB, 2021) was niet bezet. Er zijn geen nieuwe nesten van vorengenoemde soorten aangetroffen. De aanwezigheid van nesten en essentieel foerageergebied van boomvalk, ransuil, roek en sperwer is uitgesloten.

3.4 Steenmarter

De wildcamera's hebben 41 nachten op de planlocatie gehangen. Gedurende deze tijd zijn er geen steenmarters waargenomen. Met regelmaat liepen er mensen en een huiskat op de planlocatie. Eén maal is een bruine rat waargenomen. Daarnaast zijn de ekster, houtduif, koolmees, merel en pimpelmees diverse malen vastgelegd. Het is uitgesloten dat er verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van de steenmarter op de planlocatie aanwezig zijn.

3.5 Vleermuizen

Tijdens de onderzoeksrondes is alleen de gewone dwergvleermuis waargenomen. Gedurende het vleermuisonderzoek zijn 2 vleermuisverblijfplaatsen vastgesteld. Beide vleermuisverblijfplaatsen betreffen zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en zijn aanwezig buiten het plangebied. De exacte vindplaats van de vleermuisverblijfplaatsen zijn weergegeven in tabel 3.3 en in figuur 3.2.

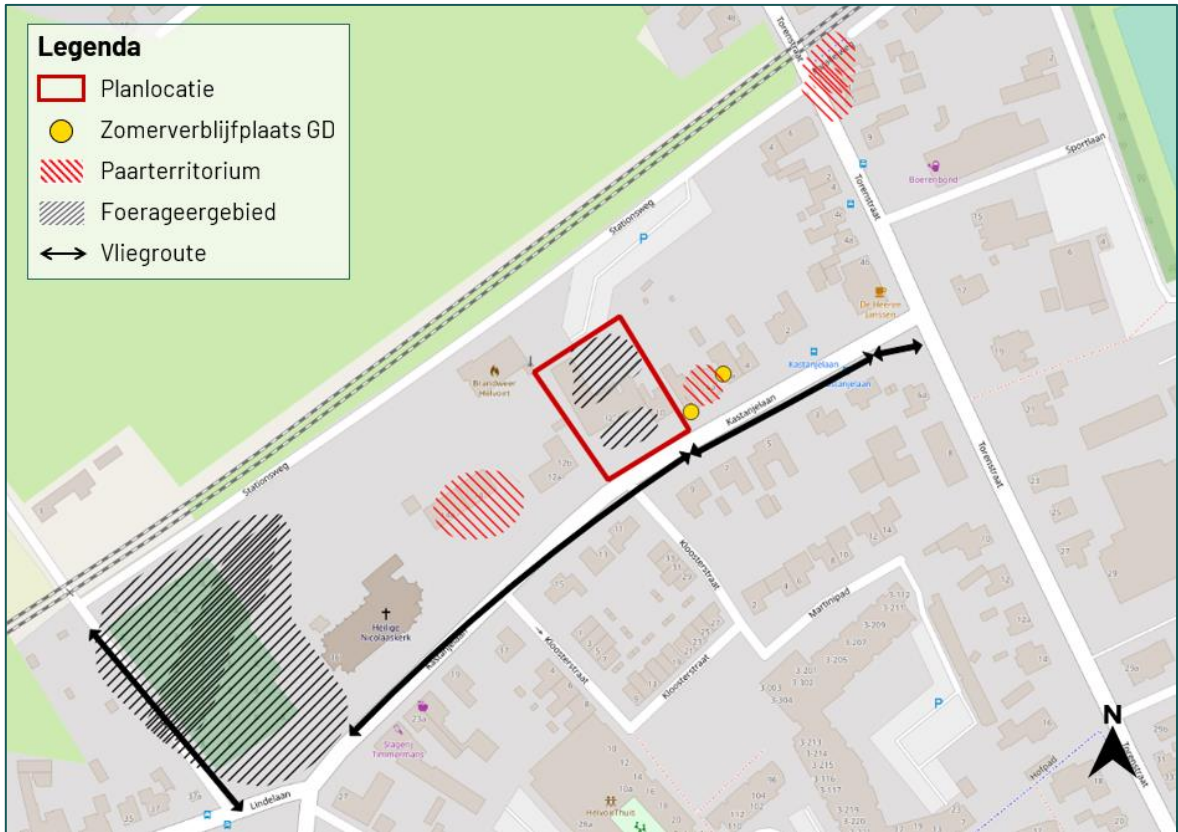
Tabel 3.2 Waarnemingen en aantallen van vleermuizen gedurende de veldbezoeken in het onderzoeksgebied. Een verblijfplaats kan bij meerdere veldbezoeken zijn vastgesteld, het totaal aantal verblijfplaatsen wordt weergegeven in tabel 3.3 en figuur 3.2.

Veldbezoek	Soort	Aantal individuen	Gedrag en verblijfplaatsen
Vleermuis 1	Gewone dwergvleermuis	1	Paarterritorium
	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
Vleermuis 2	Gewone dwergvleermuis	3	Paarterritorium
	Gewone dwergvleermuis	1	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
Vleermuis 3	Gewone dwergvleermuis	5	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	5	Overvliegend
	Gewone dwergvleermuis	1	Zomerverblijfplaats vastgesteld 1x
Vleermuis 4	Gewone dwergvleermuis	5	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Baltsende mannetjes
	Gewone dwergvleermuis	1	Zomerverblijfplaats vastgesteld 1x
Vleermuis 5	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend

Gedurende het vleermuisonderzoek is geen essentiële vliegroute en/of essentieel foerageergebied vastgesteld. Op basis van het vleermuisonderzoek wordt de bomenlaan aan de Kastanjelaan en Den Hoek frequent gebruikt als vliegroute en foerageergebied. Op basis van het aantal waargenomen individuen is de aanwezigheid van een veel gebruikte vliegroute uitgesloten. De waargenomen individuen verspreiden zich nabij de bebouwing diffuus door het onderzoeksgebied waardoor er geen sprake is van de aanwezigheid van een vaste vliegroute.

Tabel 3.3 Overzicht van de aangetroffen vleermuisverblijfplaatsen in het onderzoeksgebied.

Adres	Soort	Functie	Plangebied	Omschrijving
Kastanjelaan 4a	Gewone dwergvleermuis	Zomer	Buiten	1 individu bouncend bij kantpan
Kastanjelaan 8	Gewone dwergvleermuis	Zomer	Buiten	1 individu uitvliegend uit kantpan

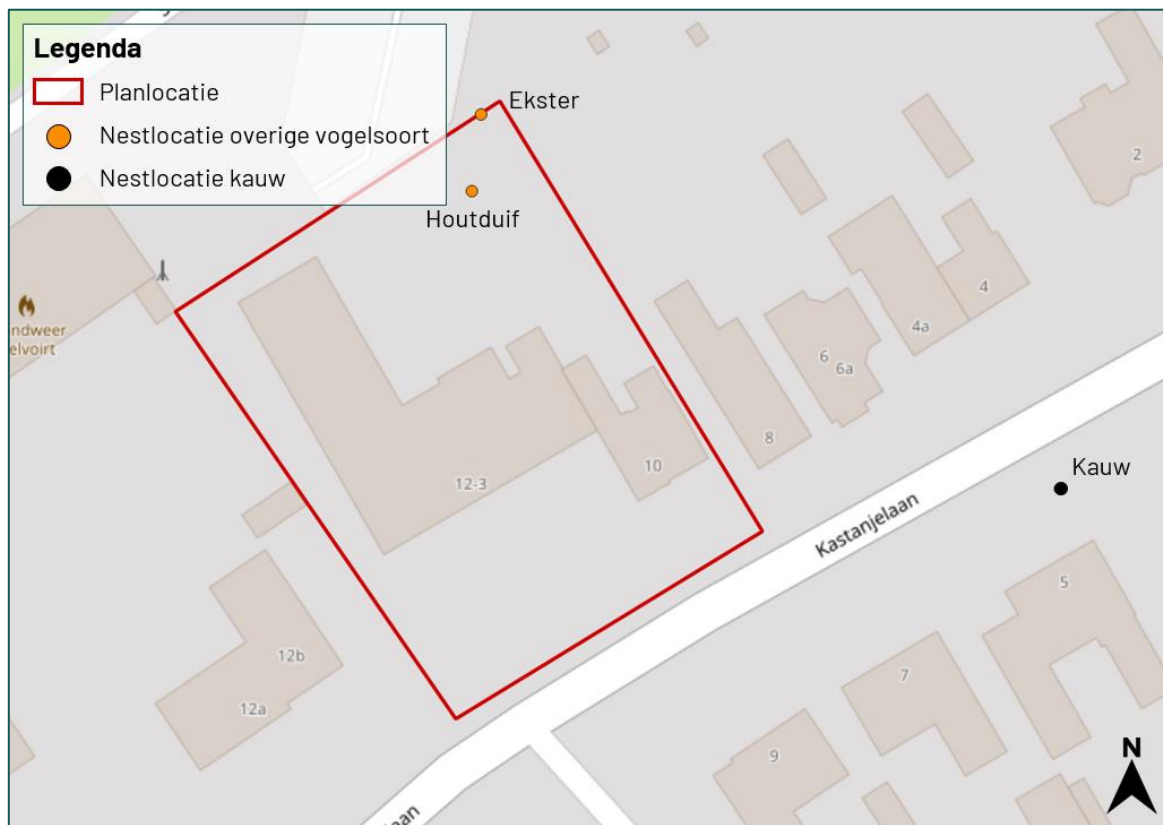
Figuur 3.2 Overzicht van de aangetroffen vleermuisverblijfplaatsen.

3.6 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: boomkruiper, ekster, grauwe vliegenvanger, gierzwaluw, houtduif, kauw, koolmees, merel, pimpelmees, roodborst, spreeuw, steenuil, winterkoning en zwarte kraai. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels. De steenuil betrof een roepend individu vanuit het agrarisch gebied ten noorden van de planlocatie (over de spoorlijn).

In enkele gevallen zijn nesten of verblijfplaatsen van deze soorten waargenomen. De vindplaats van deze nestlocaties wordt weergegeven in figuur 3.4. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

In de planlocatie is wel sprake van nesten van cat. 5 vogels die worden weggenomen. Dit betreft het nest van de ekster. Gezien er sprake is van één nest, er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn, de soort in een gunstige staat van instandhouding verkeert, er voldoende nestlocaties van de soort lokaal behouden blijven is er geen sprake van ecologisch zwaarwegende redenen van cat. 5 vogels. Het wegnemen van dit nest is derhalve niet ontheffingsplichtig.

Figuur 3.4 Overzicht van de aangetroffen nestlocaties van algemene broedvogels en vogels die vallen onder cat. 5.

4 Conclusie

4.1 Huismus

In april 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de huismus in het plangebied aan de Kastanjelaan 10-12 te Helvoirt. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied geen nesten van huismus aanwezig zijn.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.1, lid 2. Een ontheffing van de Wnb is niet benodigd.

4.2 Gierzwaluw

In mei en juni 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de gierzwaluw in het plangebied aan Kastanjelaan 10-12 te Helvoirt. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied geen nesten van gierzwaluw aanwezig zijn.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.1, lid 2. Een ontheffing van de Wnb is niet benodigd.

4.3 Boomvalk, ransuil, roek en sperwer

In mei t/m juli 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de boomvalk, ransuil, roek en sperwer in het plangebied aan Kastanjelaan 10-12 te Helvoirt. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument Roek (BIJ12, 2017), volgens Bijlsma (1998) en Sovon (2022). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied geen nesten of essentieel leefgebied van boomvalk, ransuil, roek en sperwer aanwezig zijn.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.1, lid 2. Een ontheffing van de Wnb is niet benodigd.

4.4 Steenmarter

In mei t/m juni 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de steenmarter in het plangebied aan de Kastanjelaan 10-12 te Helvoirt. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de Handreiking kleine marterachtigen (Bouwens, 2017). Er zijn geen verblijfplaatsen of essentiële leefgebieden van de steenmarter aangetroffen.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.1, lid 2. Een ontheffing van de Wnb is niet benodigd.

4.5 Vleermuizen

In september 2021 en mei t/m juni 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied aan de Kastanjelaan 10-12 te Helvoirt. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het meest actuele Vleermuisprotocol (NGB, 2021). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied geen nesten van gierwaluw aanwezig zijn.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.5, lid 2. Een ontheffing van de Wnb is niet benodigd.

4.6 Overige vogels

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot huismus, gierwaluw, boomvalk, ransuil, roek, sperwer, steenmarter en vleermuizen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaties van andere soorten in het plangebied. Er zijn in totaal 2 nesten van vogelsoorten aangetroffen binnen het plangebied. Er is voor cat. 5 vogelsoorten geen sprake van ecologische zwaarwegende redenen en derhalve ook geen ontheffing Wnb noodzakelijk.

Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

Bronvermelding

NGB, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2021. Vleermuisprotocol, versie januari 2021.

Bijlsma, R.G. 1998. Handleiding veldonderzoek roofvogels. KNNV Uitgeverij. Utrecht.

Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marterachtigen. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.

SAB, 2021. Quickscan natuur, Helvoirt, Kastanjelaan 10-12. Projectnummer 210317. SAB adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling, Arnhem – Amsterdam.

Sovon, 2022, Ransuil. Geraadpleegd op 02-06-2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7670>.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Kennisdocument Roek (*Corvus frugilegus*)

Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl